

ו. **הגאולה** תהיה על ידי כבוד אב ואמ - כן הביא הגאון רבי חיים פאלagi ז"ל בספרו נפש חיים (מערכת כ' אות ט"ז), ועוד שם (מערכת ג' אות י"ד), ובספרו חנופה חיים (תהלים אות תי"ט) ע"ש.

ובספרו תוכחת חיים (פרשת תולדות דף קי"ד) כתוב: "מצינו בילקוט שמעוני (שופטים פרק י"א) כי במצבה זאת של כבוד אב ואמ זוכים שתbia הגאולה וכו', ומצות כבוד אב ואמ היא סגולה נפלאה לגאולה העתידה, שכח בספר חסידים (סימן שמ"א) ويאמר עשו הנה אני הולך למות ולמה זה לי בכורה, למה לו לכתוב ויאמר עשו וכו', לא היה לו אלא לכתוב וימכור את בכורתו ליעקב, ולמה כתיב מה שחשב עשו, אלא שלא תחתה למה נתן הקב"ה ממשלת לבני עשו, לומר שתDIR בשבייל אביו הולך למקום סכנה במקום החיות, כדי לצוד ציד להביא אל אביו. וממנו למד יוסף כשאמר לו יעקב לך ואשליך אליהם, והלא היה יודע ששונאים אותו, אלא אמר יוסף עשו הולך תDIR למקום סכנה, כדי לצוד ציד להביא לאביו, ואביו שלחני לראות את שלום אחיו ואת שלום הצאן שהוא חיות של אבי ובני ביתו ולא אלך. כל זה נכתב להודיע לישראל איך לטרוח כדי להביא פרנסת לאביהם, איך יהיו זרים לעשות מצות אביהם" ע"ש, אם כן נמצא דכל הגלות הזה שאנו תחת עשו הוא בעבור כבוד אב ואמ, וכשאנו מקיים מצות כבוד אב ואמ כתקנה, אנחנו דוחים לעשו, וזהו הטעם שאמרו שיסוף שטנו של עשו" עש"ב.

ז. **מי שמקבל עליו חובת השמירה** [מלדבר דבריהם האסורים] ושומר עצמו שלא לעבור עליהם, בודאי בזכותו הקב"ה יmachol גם לאבותיו וכמארם ברא מזכה אבא - כן כתב רבינו החפץ חיים ז"ל בספרו חובת השמירה (פרק ח' אות י"ב).

ח. **עיקר תיקון לנשمة אבותיו** הוא, כשהבן מתחזק ללימוד תורה בכל יום, וכן לעשות חסד, כמו האדם לעצמו בעודנו חי עיקר תקונו שיתכפרו עונותיו הוא על ידי תורה וחסד כדכתיב בחסד ואמת יכופר עון. כן הבן כשרוצה לזכות אבותיו עקרו הוא תורה וחסד ועיין בספר אhabat Chsd (פרק ט"ז בהגהה) שהארכנו בעניין זה - דברות קדשו של רבינו החפץ חיים ז"ל בספרו שמירת הלשון ח"ב (חתימת הספר פרק א' דף רל"ג במנוקד).